

بازار — ۱ مایس ۱۹۲۷

جلد: ۸

دردنجی سنه — نومرو ۸۵

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام
یوردی یاننده کی بناده
خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد سییح

مجله علمی

آبونه شرايطی: سنه لکی ۲۵۰،
آلتی آياغی ۱۲۵، فوق العاده
نسخه لرايچون ۳۰۰ و ۵۰۰
غروشدرد.

مجموعه منزهیتتنجه طبعی تنسیب
ایدلمه بن اثرلر اعاده ایدلمز

هر آيك برنجی وادیه بشنجی كونهری جيققار، علمی، ادبی، اقتصادری، فنی رسمی مجموعه در.

آرسانده کچریدکی تکامل صفحه لرنده و قوعی صره سیله مثلاً عثمانیلر ، سلسجوقلر ، الخ زماننده کی حقوق حادثلرینی حقوقه عائد اولهرق یازیش اولان و مثلاً «دستور الکاتب» و امثالی مدنولنده کی ، یاخود تورکیا تک دیگر شعبه لرینه عائد دیگر تبتیات آرسانده بولنهجق اولان حقوق حادثلرینی طوبلامق صورتیه مشاهدیه باشلامقدر .

دیمک که بویکی علمسک ایلمک اینی بوکونکی « علم اصولی » نه کوره « مشاهده جیلک » اولاجقدر .

— فقط ایلمک مدیتک تورک مدیتی

اولدینی کشف ایلش اولورسه عینی زمانده تورک حقوق ده میدان چیقمش اولمازی ؟

— اوت بویه برکتش وقوعولمقدن

صوکرک تورک مدیتی قادروسی داخلنده بولونسی لازم کان « تورک حقوقی » میدان چیقمش اولور . فقط بوقطیه واصلولمش بولنق ایچین طوتولسی لازم کان یول دمن

سولیدیکم مشاهده اصولی طوتولورق ، یعنی

تورکیاتک هر ساحه سی بو اصول دأرهنده

تورک مدیتک ، یعنی «تورک حشرک برشعبه سی

اولور . فقط بو « کشف » قطبه وارایلمک

ایچین برکه بر طالمر زمره سنک برطرفدن

تورک دیلی ، اسکی لهجه لری ، تاریخی ،

فیلولوژی ، مقایسه لی فیلولوژی ، الخ قسملرینی

تدقیق ایتش ، دیگر طرفدن دیگر طالمر

زمره سنک تورکیاتک حقوق ، اخلاق ،

مدنیت ، الخ کی دیگر ساحه لرینی عصری

اصول ایله تتبع ایتش اولق ، (بوکون بو

ساحه ده یالکز آلمیاده بوزلرجه عالم تتبع

ایله مشغولدر) و دیگر طرفدن قدیم مدیتلر

شعبه لرینی کندی اختصاصلری دأرهنده

تبع ایتکده اولان دیگر طالمر زمره سنک

تدقیقیله قارشلاشورق وجوده کان نتیجه لر

یکدیگرینی تأیید ایتکده اولدینی سه زینه به

باشلا نیرسه او وقت بویه « فرضیه هر سرد

ایدیه بلیر .

فکر جریانیلری

منظر مدرس فیل نعم الدینک و روشن بری

صولک زمانلرده مطبوعه قائمده مهم بر حادشه

اولق اوزره ستونلر دولدرمغه وسیله اولان

مناقشه حقنده دارا فنون مدرس خلیل نعمه الله

بکک فکر لرینی اوکر نمک ایسته دک . موسی الهک

ادبیات فاکولته سی مدرس لری اوداسانده

لطفاً وردگری جوابلری قارئیمزه عرض

ایدیورز :

— صولک مناقشه حقنده مطالعه کزلی

سویلر میسکیز ؟

— بوکون « علم ، دیمک ، اصول ،

دیمکدر . بحث ایدیه لک ، تدیس و تبیع

ایدیه لک هر « نکی بر موضوع اصولی بر

صورتده تدقیق و تبیع ایلنرزه اوموضوعدن

هیچ بر مهم نتیجه الیه ایدیه لمر .

حقوق ، اجتماعی عاملر زمره سننددر .

یعنی مختلف اجتماعی حادثلری کندی قادروسی

داخلنه آتش اولان عاملر عدادنددر .

بوکون علملرده طوتولسی لازم کان اصول

ایسه ریاضی و مجرد موضوعلردن عبارت

اولان هر هانکی حادثلر زمره سنندن باشقا

طبیعی ، حیاتی ... اجتماعی حادثلرک « استقراء »

اصولیه تبیع ایدلسیدر . تاکه مثبت بر

ساحه ده یورولسون ، و شئی شأنت اوزرنده

تبع ایلش اولهرق اوشأنتک حصول بولدینی

عقلره کیدیه ییلش اولسون . بوده « اولمقده

اولان » و « اولش بولنان » واقعه لری مشاهده یی

باشلاق ، و صوکرک تصنیف ، مقایسه ، الخ

عملیلرندن کچرک او حادثلرک منبعه ، منشأه

وارایلمک ، و بو جزئیاتی ، تجلی ایتدیکی

کایسته ربط ایتکده اغراض مقدر .

شوالده « حقوق تاریخی » نلک موضوعی ده

اول امرده اولمقده اولان واک زیاده اولش

بولان واقعه لری « مشاهدیه باشلاق ،

اولق لازم کلیر . موضوع بحث اولان علم

« تورک حقوق تاریخی » اولدینی تقدیرده

اجتماعی بر شأنت اولان حقوق حادثلرینک

تورک اجتماعی حیاتک عصرلرک جریانی

قوله لک ، برلری ایسه لره ترك ایتکده اولدوغی کوردولور . (۱۹۰۲) تاریخنه قدار ایسه لره « ۱۹۰۶ » ، قوله لره « ۱۳۰۶ » که جمأ « ۱۹۱۲ » خاتم تحصیل کورمکده ایدی . عمومی حرب بدایتنده بویکونه تقریباً ایسه لره ایکی بیک وقوله لره بیک قدار طایفه علاوه ایدیلندر . حالیکه اورتا تحصیل کورن ارکک لک مقدار ی ۱۸۷۵ ده بیش اوج بیک ایکن شیمدی (۱۱۴ ، ۰۰۰) در .

عمومی خریدن صوکرک طایفه بیکون حقنده کی ایستایستقلر تمایله نثر اولونامشدر . یالکز ایوم ایسه لره لیلی بولون خانلرک عددی اوج بیک ، قوله لره بیک بشور راده سنده در . تباقیسی نهاری ویا یاری نهاری در .

— پتمه دی —

جمیل سنا

فرانسه ده قیزمعلم مکتبلری سهورکتندن عبارت دکدر . بومکتب ساده جره اورتا تدریسات حقنی حائز معلم پیشدر ، بوندن ماعدا تا ۱۷۹۴ سنه سنک ۳۰ تقریبی اولنده برقرار نمه ایله ایلمک قیز معلم مکتبلری آچیلمشدر . بولر بویوک موقتیلر کوسته زمره دیلر ، یالکز « ۱۸۱۰ » ده استرازابوروده آجیلان معلم مکتبی فرانسه معارفنده قیمتی برعضو اولایلمشدر . موسویول ترك ملی مجلسه ویردی برابورده (۱۸۸۰) تاریخنه قدار بوابدائی معلمی پیشدرین مؤسسه لره عددی و وضعیلری شوله در :

۱۸۳۱ ده ۷ قیز ، ۷ ارکک معلم مکتبی واردی . ۱۰ تموز مونارشینی زمانک قفق ایله (۱۸۳۴) ده کرک قیز و کرک ارکک معلم مکتبلری قرق اوجه بالغ اولش ، ۱۸۵۱ ده (۲۰) ارکک (۹) قیز ، (۱۸۷۱) ده (۹) ارکک (۲) قیز ، (۱۸۷۰) ده (۴) ارکک و (۹) قیز معلم مکتبی واردی . بر تموز مونارشینی معلم مکتبلرینی هرده بلاتان ایچین مجبوری عدا ایتشدی . حالیکه (۱۸۵۰) ده راهب ذمه نیتک فضله لایسای اشرافی مجلسک برقرارله هسنک سونمه سنه سب اولدی . (۱۸۷۹) ده درت بیکه قریب طلبه سیله « ۷۹ » معلم مکتبی واردی و قیز معلم مکتبلری ایسه [۱۷] ایدی . معلم فورولی (۳۴) ی متجاوزدی بوکون قیزمعلم مکتبلری « ۲۱ » و فورول (۳۰) در . معما یه بونلرک هسی ابتدائی معلمی پیشدرین و آرزوق صالحام اساسلری احتوالیله مؤسسه لره در . طلبه لرینک مقداری حرب عمومیدن بری ثبات بر بکون محافظه ایدمه مستدر . معما یه کتدیجه آراقمده اولدوغندن شکایت ایدلمکده در . بوکون بومکتبلردن چیقان معاملرک آئنده سکاکن بیک ابتدائی مکتبی اولوب بش بوجوق میلیون چوجوق تحصیل کورمکده در . (۱۸۵۰) ایستایستقنه نظر آبوعده اووقتی عدددن (۳) میلیون فضله در .

نثر:

* موهبر قلمی باد *

— مقدمه —

اوله زمانلرم اولیورکه بئلكمك مجهول برقطه سنده عجائب برآیناوار ظن ایدیورم. آلا شیلماز برطرفدن کلن فراری برایشی، بر آن ایچون بو آتیه ووریور و خیلک برده سنده برطاقم بارلاق ضیا عسکری پیدا ایدیور. بونلر اکثریا پک طائی، پک جانه یاقین شیلدر. کوزلری، اک ساهه حرکتلردن بونوک بر حظ آلان صاف بر چوجوق کیی آرقالرندن قوشدیریور و بی حیاتمک دغدغه سندن آیریورلر. بو جهته قارانقلرک اورتا سنده وقت آچیلان بولطفکار ییلدیز کوزیه عادتاً انتظار ایدیورم. ایسته یورمکه او، قارشیمده تورلو معرفلر یابان برحقه بازکیی اوعجائب آتیه قارشیدن وورسون، یاندن، یوقاریدن وورسون، سحرکار بریللورک ایچندن کییورمش کیی قیرمیزی اولسون، ییشیل اولسون، ماوی ایله موردننه برنیکه یوانسین وادئامخیله مک اک تمیز قالش طرفلرنده نورلردن حلقه لر پیدایلتسین. ایتسین بن، اطرافنی دالعالی ده کیزلر چه یرمش کوچوک بر آدناک سیننه سندهر شیدن بی خبر، ازلی بر سکون اوقوسنه داش، رؤیاسنه کیسه نیک کور ممدیکی سارل کیرمش مینی مینی برکول کیی اولایم. ناصیل بر عقوبت جزیره سنده بولوندیغی اونوتام، یارین باشمده هانکی فیرطینانک قوبلجغنی دوشونمکه میدان بولامایم و طریقی بشیکنده نیننی دیکه یین برییک کیی بوتون اندیشلردن آزاده قالایم. صوکرالسترلره وارسین اوفراری عسکر، کندیلرلی طوتیق ایچون هرألی اوزايشمده برلرینی ده کیشدیرسینلر، هر اوزورلرینه آتیشمده ایریشه میه جکم کوشه لره قاجینلر، خلاصه آووجه وادرا که کیرمشیلر اولدقلرینی بکا آلا تسینلر. ذاتا آفاجان برکی کیی بویه هر بارلایان نقطه نیک آرقاسندن قوشمغه بنده بحالی قالدی؟ نه قدار زماندن بریدرکه

عسکرک کونلری

برعسکه آرقداش

آتیه، بابیه، کوزمل عایشه
غالباً کونلکی ویردک آرقداش؟
کوزلرک بکزه یور بر منکشه
سنکه، کوزم دولماز دیردک آرقداش؟

*

کیی آسک بویه، دوشوندک کیی؟
کوزگده اوقونان قایندم کیی؟
بو آفام کونلکک مدهر حاکمی؟
مدهر باغرده کی دیردک آرقداش؟

*

دیور برکلن سس داغک بلندن:
کوبده بولونسا دیک، طوتوب بلندن،
سوکلی عایشه نیک بیاض آلندن
بو یاز، نه چوق توزوم دیردک آرقداش!

*

بو داغلر اربتن حسرتی راق،
ملکت اولساده بو یردن ابراق،
طافاسک عایشه نیک باشنه طاراق،
بو بجه درده کوکس کردک آرقداش:

*

کل هایدی یازیم بر دستان سکا،
سه وینن کوبکده او دردلی آنا،
سه وینن شروی ایچ قانه قانه
نه قله درد سردک آرقداش؟

*

ییلدیز: ۹۲۷ محمد فاروق

اولسان داخندن برطاقم «ادفامات واعلا لات»
ایله کشفاته قلیشتم بوکونکی «عاده نیتی»
وبوکونکی «علم اصولی» حقنده تماماً غافل
اولدیفنی اعلان ایتکدن باشقا برشی دیکلدر.

*

بو ائشاده درس ذیلی چالدفنی جهته
باشقا بر سؤال صورلماسی ممکن اولاماش
و لطف ایتدکلری جوابلر دولایسه لشکر
ایده رک محرریمز کندیلرندن آیلمشدر.

ملی مجموعه

دیک که بوفرضیه ساحه سته وارا یلمک
ایچین بو وصفلر ایله متعسف اولان عالمر
زمره لرینک بو اصللر ایله قوبدقلری تدقیقلرک
نتیجه لرینی بکلمک لازم کایر. هنوز علم عالمنده
بویه بر نتیجه وقوعه کلش دیکلدر.

— پکی لسانلر آراسنده پایله جق مقایسه لر
بو خصوصده مفید اولمازمی؟

— آوت اولور. یالکز لسانلر آراسنده

مقایسه یاقق بر علم و اختصاص ایشیدر. هر

هانکی ایکی لسان آراسنده پایله جق مقایسه

هرایکی لسانی «یلمک» ایله اولور، بوقسه

«قونوشمق» ایله دیکل برلسانی قونوشمق باشقا،

اولسانی یلمک باشقادر. لسانلر ایچون برشا یئتدر.

دیکر شاییتلری ایچون شاییتده هم باشاسینر،

همده بیلیر. فقط برشاییتی یاشامق باشقا،

اونی یلمک باشقادر. مثلاً بز جسم مزده

هر هانکی حیاتی برشا یئتی، برعضوی یاشاپورز.

فقط او عضوی بیلورز دیه بیلیریمیز؟ اگر

طبه واقف ایسه ک بیلیر، بوقسه یالکز او

عضوی یاشامقه او حیاتی شاییتی یلمش

اولماز. اون، یلمک بر اختصاص ایشیدر.

طبی بونک کیی لسانده ایچون بر

شاییتدر. بو ایچون شاییتی هر یاشایان،

یعنی اولسانی قونوشان کیسه عینی زمانده

اولسانی بیلورده دیکلدر. مکرکه همده

اولسانده وقوف و اختصاص صاحبی بر عالم

اوله ..

شو حالده مثلاً تورکجه نیک همده اسکی

لهجه لرله قدیم یونان لهجه لری آراسنده

مناسبت اولوب اولدیفنی تدقیقه قاتقیشمق،

و بوندن احکام چیقارمق هر ایکی لسانی

قونوشمق دیکل، بولسانلرک بذه لری، تاریخی،

فیلولوژی، الخ کی بوتون صفحه لرده تبعده

بولغق و بوندن اده ایدیان نتیجه لری،

کریک یونانیانک و کریک تورکیانک دیکر ساحه لرده

اختصاص صاحبی عالمرک کندی ساحه لرده کی

تدقیقلری نتیجه لرله تأید ایتش اولورسه بو

تورلو مقایسه لرده بولونیه بیلیر.

بو اصوللر طوتولمده، بو بوللردن

کبدلده برلسانی «یاریم یامالاق» قونوشمه